

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-08804/2015-ERU

V Ostravě dne 29. října 2015

Č. j. 08804-3/2015-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. KO-08804/2015-ERU s účastníkem řízení, kterým je společnost **BERGER BOHEMIA a. s.**, se sídlem Klatovská 410/167, Litice, 321 00 Plzeň, IČ: 45357269, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost BERGER BOHEMIA a. s., se sídlem Klatovská 410/167, Litice, 321 00 Plzeň, IČ: 45357269 (dále jen „účastník řízení“), se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl

- dne 21. září 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Tetčice na ulici Palackého u domu č. p. 95 zemní práce v souvislosti se stavbou „II/394 Tetčice průtah, 3. stavba“, při kterých došlo k poškození nízkotlakého ocelového plynovodu DN 80,
- dne 17. dubna 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Střelná u domu č. p. 182 v katastrálním území Střelná na Moravě zemní práce v souvislosti se stavbou vodního díla „Čistá řeka Bečva II., 44.1. ODKANALIZOVÁNÍ OBCE STŘELNÁ“, při kterých došlo vlivem nedostatečného zabezpečení výkopu k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE DN 32,

a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **úhrnná pokuta ve výši 30 000 Kč** (slovy: třicet tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 27115.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,

a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 27115.

Odůvodnění

Ve dnech 25. února 2015 a 11. června 2015 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození plynárenských zařízení 2 kontroly ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolních zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 10. července 2015 protokol o kontrole č. K025815, č. j. 01811-7/2015-ERU, a dne 10. července 2015 protokol o kontrole č. K026315, č. j. 05256-9/2015-ERU. Vůči kontrolním zjištěním uvedených v protokolech o kontrole neuplatnil účastník řízení žádné námitky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolních spisech sp. zn. 01811/2015-ERU a sp. zn. 05256/2015-ERU, které byly převzaty do správního spisu dne 14. října 2015, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny i ostatní okolnosti, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.

V rámci kontroly vedené pod sp. zn. 01811/2015-ERU bylo zjištěno, že zemní práce na stavbě „II/394 Tetčice průtah, 3. stavba“ prováděl účastník řízení v pozici zhotovitele, a to na základě smlouvy o dílo č. [REDAKCE] ze dne 11. února 2014. Objednatel tohoto díla byla Správa a údržba silnic Jihomoravského kraje, příspěvková organizace kraje, IČ: 70932581. Účastník řízení převzal staveniště pro provádění stavby dne 14. března 2014, o čemž svědčí zápis o předání a převzetí pracoviště ze stejného dne.

Dne 10. října 2011 vydal správce plynárenského zařízení k předmětné stavbě vyjádření č. [REDAKCE], ve kterém vymezil podmínky pro provádění zemních prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení s tím, že podmínkou souhlasu je vytyčení plynárenských zařízení v terénu. Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno dne 17. června 2014, o čemž byl vyhotoven protokol o vytyčení plynárenského zařízení z téhož dne. Vlastní existence plynárenského zařízení tak byla účastníkovi řízení před vlastním zahájením zemních prací prokazatelně známa.

Dne 21. září 2014 došlo v Tetčicích na ulici Palackého u domu č. p. 95 při odstraňování betonových základů oplocení k poškození nízkotlakého ocelového plynovodu DN 80 bouracím kladivem. Dle vyjádření účastníka řízení vedl tento plynovod přímo betonovým základem oplocení, nebyl označen fólií, ani obsypán pískem.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Důsledkem poškození plynárenského zařízení byl, dle protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení číslo hlášení v SAP PM: [REDAKCE] ze dne 21. září 2014 a protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 25. září 2014, únik 3 m³ plynu do ovzduší za dobu 15 minut. V důsledku poškození plynárenského zařízení nedošlo k přerušení dodávky žádnému odběrateli.

Náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu byly bezezbytku uhrazeny, což účastník řízení doložil výpisem z účtu.

V rámci kontroly vedené pod sp. zn. 05256/2015-ERU bylo zjištěno, že zemní práce na stavbě vodního díla „Čistá řeka Bečva II., 44.1. ODKANALIZOVÁNÍ OBCE STŘELNÁ“ prováděl právě účastník řízení v pozici zhotovitele, a to na základě dohody o převzetí práv a povinností ze smlouvy o dílo ze dne 13. listopadu 2012. Objednatelem tohoto díla pak bylo Sdružení obcí Mikroregionu Vsetínsko, se sídlem Svárov 1080, Vsetín, PSČ 755 01, IČ: 70238880. Účastník řízení převzal staveniště pro provádění stavby dne 6. listopadu 2013, o čemž byl téhož dne vyhotoven zápis o předání a převzetí pracoviště.

Dne 5. září 2013 vydal správce plynárenského zařízení na žádost společnosti CENTROPROJEKT a.s. stanovisko zn. [REDAKCE], kde odkazuje správce plynárenského zařízení na své původní vyjádření zn. [REDAKCE] ze dne 21. července 2011, kde jsou písemně vymezeny podmínky pro provádění zemních výkopových prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení s tím, že toto stanovisko je i nadále platné. Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno dne 3. března 2015 barvou na osu potrubí, a to na základě protokolu o vytyčení plynárenského zařízení č. [REDAKCE] z téhož dne. Vlastní existence plynárenského zařízení tak byla účastníkovi řízení před vlastním zahájením zemních prací prokazatelně známa.

Dne 17. dubna 2015 došlo v obci Střelná u domu č. p. 182 v katastrálním území Střelná na Moravě při provádění výkopových prací k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE DN 32 vlivem sesuvu půdy a betonové patky sloupku plotu, který se nacházel v bezprostřední blízkosti výkopu. Bezprostředně po poškození plynárenského zařízení bylo toto účastníkem řízení zaškrveno tak, aby došlo k co nejmenší škodě vzniklé unikajícím plynem.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení byl, dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 17. dubna 2015 a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 23. dubna 2015, únik 327 m³ plynu do ovzduší za dobu 15 minut. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky plynu 1 odběrateli.

Náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu byly bezezbytku uhrazeny, což účastník řízení doložil výpisem z účtu.

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona. V rámci příkazního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

V projednávaných případech je znakem skutkové podstaty správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V obou projednávaných případech není na základě získaných podkladů pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl zemní práce, v jejichž důsledku došlo k poškození dvou plynárenských zařízení.

V příkazním řízení bylo přitom prokázáno z podkladů ve spise, že účastník řízení v obou případech věděl, že činnost provádí v ochranném pásmu plynárenského zařízení, když měl k dispozici stanoviska správce plynárenských zařízení k existenci sítí a v obou případech bylo provedeno vytyčení plynárenských zařízení v terénu. V rámci příkazního řízení bylo přitom zjištěno, že účastník řízení v prvním z obou projednávaných případů při provádění zemních prací použil v rozporu s podmínkami správce plynárenské soustavy strojní zařízení, ve druhém případě nezajistil výkop takovým způsobem, aby nemohlo dojít k sesuvu zeminy a poškození plynárenského zařízení. Skutečnost, že plynárenské zařízení nebylo opatřeno výstražnou folií, ani obsypáno pískem, nemá na odpovědnost účastníka řízení za spáchaný správní delikt vliv a nemůže být liberačním důvodem, a to s ohledem na objektivní odpovědnost za spáchaní správního deliktu a zejména na skutečnost, že celý prostor okolo plynárenského zařízení 1 m od půdorysu je tvořen ochranným pásmem a činnost v tomto prostoru je nutné provádět ručně s maximální opatrností tak, aby k poškození plynárenského zařízení nedošlo, což se v dané věci nestalo.

Správní orgán poukazuje na skutečnost, že charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce zemního plynu pro odběratele. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození.

Účastník řízení tak nepostupoval ani v jednom případě s maximální opatrností, přestože věděl, že se nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení a jeho bezprostřední blízkosti, když v obou případech došlo k poškození plynárenského zařízení.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním v obou projednávaných případech porušil ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona a byly tak naplněny formální znaky správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Správní orgán má za to, že obě jednání účastníka řízení naplnila rovněž znaky materiální stránky správního deliktu, neboť v obou jeho jednáních lze shledat také společenskou nebezpečnost (škodlivost), v prvním případě spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení a úniku plynu, v druhém případě spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení, úniku plynu a k přerušení dodávek plynu jednomu odběrateli.

Správní orgán se v rámci příkazního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchaní správního deliktu ve smyslu ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, a dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené ani v jednom z případů nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchaní dvou správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.

Jednání, kdy stejný subjekt spáchal dva nebo více deliktů dříve, než byl za některý z nich pravomocně potrestán, je označováno jako souběh správních deliktů. V tomto případě se jednalo o vícečinný souběh stejnorodý, kdy se pachatel více skutky dopustil opakovaně naplnění téže skutkové podstaty. Jelikož energetický zákon neřeší otázku, jak postihnout delikventa, který se jedním skutkem dopustil více správních deliktů, vycházel správní orgán na základě analogie z ust. § 12 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, který takovýto případ řeší užitím zásady absorpční. Podle citovaného ustanovení zákona o přestupcích se za více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží sankce podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji postižitelný.

Správní orgán přitom jako závažnější vyhodnotil jednání účastníka řízení ze dne 17. dubna 2015, kdy došlo v důsledku poškození středotlaké plynovodní přípojky PE DN 32 k úniku většího množství plynu a současně k přerušení dodávky jednomu konečnému odběrateli. Správní orgán poukazuje na skutečnost, že větší množství uniklého plynu do ovzduší je nutné hodnotit jako závažnější zejména z pohledu bezpečnosti osob a majetku.

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Při stanovení výše pokuty postupoval správní orgán v souladu s ust. § 91d odst. 2 energetického zákona.

V řízení bylo prokázáno, že účastník řízení měl k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení k zájmovému území stavby a bylo provedeno vytyčení plynárenského zařízení v terénu. Uvedené okolnosti je tak třeba považovat za okolnosti, které závažnost správního deliktu snižují.

Z pohledu zájmu společnosti na bezpečném provozu plynárenských zařízení je třeba konstatovat, že následky (množství uniklého zemního plynu a přerušení dodávky zákazníkům) správního deliktu byly v tomto konkrétním případě relativně nízké a závažnost spáchaného správního deliktu lze z tohoto pohledu hodnotit jako nízkou. Jako polehčující okolnost hodnotí správní orgán také bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení, a to zaškrcením plynovodní přípojky vlastními prostředky až do příjezdu pracovníků provozovatele distribuční soustavy, a úhradu vzniklé škody provozovateli distribuční soustavy.

Jako polehčující hodnotí správní orgán také skutečnost, že k poškození plynárenského zařízení nedošlo přímým zásahem účastníka řízení, ale v důsledku nedostatečného zabezpečení výkopu při provádění zemních prací v důsledku sesunu zeminy a betonového sloupku do výkopu.

Správní orgán při ukládání pokuty jako přitěžující okolnost zohlednil, že se účastník řízení dopustil spáchání dvou správních deliktů, které jsou posuzovány v souběhu.

Při stanovení výše pokuty je nutné též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. Účastník řízení již v minulosti byl opakovaně pravomocně uznán vinným ze spáchání správního deliktu ve věcné působnosti Úřadu, a to konkrétně ze spáchání správního deliktu dle totožného ustanovení jako v tomto příkazním řízení, a to příkazem č. j. 00481-3/2015-ERU ze dne 15. ledna 2015 (pokuta ve výši 5 000 Kč), příkazem č. j. č. j. 04188-3/2015-ERU

ze dne 13. května 2015 (pokuta ve výši 40 000 Kč) a příkazem č. j. 05466-3/2015-ERU ze dne 18. června 2015 (pokuta ve výši 35 000 Kč), což hodnotí správní orgán jako výrazně přitěžující okolnost.

Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu s ohledem na zásadu absorpce ve výši, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. u samotné spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a zároveň ji považuje za odstrašující, a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

JUDr. Zuzana Šmídová, v. r.
ředitelka odboru správních řízení